

An Stóc

Τομάρ ὁ μάιττε θά ευη i n-eazap.

SRait nua. lead 2. until 8.

LÜSNERA, 1925.

وَدَّا بِيْشِينَ ا لُوَاقَ.

CÓIR NA GAEILGACHA.

leiter seis.

Má tagann Comípiún na Gaeilge agus do hÍar-Connacht é gá inniu tá rún agam do dtiubharó fírad cuairt ar leitir Seir, an baile deas atá rúrtó le coir na haigéime móipe, an taobh ó Dearg de'n Caolpáile Ruadh. Tá tráis bán ann, tráis fairringeáid écthomhárho, agus gillteaca vásca corainc ar an vásca taoibh. Ó tuairid uaird tá an t-amharc i fearrin i feróirí a fágáil i gConnaclta ón talamh ireal. Tá an Maol Riabád ar an taoibh tall de'n Caolpáile agus meargán ar a céann. Tá Acaill i Scéim, agus níor goille vuit atá Cliara, agus an Cnoc Mór ar an gceann tiar de Siap uait atá inír Tuirc agus inír Uí Finne na Sacpon. Isiúr tú agus na Deanna Deola tá Deinn Cúinne. Talamh cnapaic enocair clocháid atá ran mbaile deas cladais reo agus tigthe beaga ruapaica, ac náic bhfuil dhoicé-cuma ortha. Na gabaltair beaga táid fada caol eam agus iad ríntí iarrteac sónaun na gCenoc. Ir feármhaire iad ná Leitirí Mór ná Sármumha agus tá corr-siotáin ionnta dein i ndíri mait a tugann báistí maite ran feármhí bheas. Tógtar beirtíodh beaga óuba agus caornais atáraiceáid ar leinme feárpáca na gCenoc, agus tá fairringeáid móna le fágáil ag éiile ómhe. Tá buntáirte le fágáil ar éanlait vásca dtugtaoi aige dónibh, ac ní mór an meap atá ag muintir hÍar-Connacht ar chearcá iad Séadáis ná Lácam. Marap an litir aniarach ó Meiriceáid beath go leor ar an gcaol-cúir.

An aimsir agus an saoísal.

Bíonn an t-á cíneál amhrife i Leitir Seir, an uairí bheag nuairí a bhíonn an mearsád aí an Maol Riabád gan rmúit, agur nuairí a bhíonn na hóileáin mhara in aithris. Bíonn an uairí bheag ann freisin agur cuippeann sí ceo traoirodeácta timcheall aí an áit agur rmúit duibh anuas. Cuippiú an oá cíneál amhrife móran i gceáill do'n Comhriún. Cuippiú an uairí bheag i gceáill doibh gurb annra le muimpi na háite a mbailé álainn d'úcair ná ball aí bít eile ve'n dorán mó. Cuippiú an traoé-uairí i dtuigfint doibh go mbíonn daomh annro ran lártaí faoi aúarataí an aonró an éirí ír mó ve'n bliain. Már daomh meadhraíca na Comhriúneáin Féadfaidh riad aí an t-á taoibh ve'n traoisal mar atá ré annro coir na haigéime tíar. Féadfaidh riad le rurídeáchan níor fearr a éirí aír agur cuippiú riad i gceáill do'n Rialtar Suí cibír leigint ve'n treafóid agur juto mait a déanamh aí Saeólgeoirí aí fudo Éireann. Má tátáí le daomh a achrú go Connacht na Míde ír míleto do'n Rialtar torpá aí an obair ful má bhíonn na Sabhaltais móra agur na taltais bána aí fad violta aca leir na buic móra. Ní doéart aí bít do'n Saeltaet lánaína óga d'áchrú roip agur spéim ran talamh a tábairt doibh.

Tá fir óga agus 'mna óga ag imteáct so
deo uann éuile lá agus b'fearr linn iad
phréamhach ari bántas na Míde ná iad do
leisint ari fán uainn so catraíoch Meiriceá.

Talts na mhe.

Ní leitriúil a náó linn, mar aonair na Coimisiúní í Talmhan, ná c' bfuil tigthe feileamhnaí aíp na bántas do baoime ar lár-Connacta. Ní féidir anoir le duine dul go Meiriceá san leisceád punt a leagan amach aíp fénim abfhar. Tá fneirm costar a tógála le comhaimseartha, agur cailltear an t-ionmlán nuair leisteap duine ós aíp imise i scém. Ír aíp Meiriceá a bhíonn an bantáipte, nó an chuid ír mó é. Má atphuigtear muijsgineacha roip go Cúige Laigean níos mó iad a chuir in aon báile le céile nó in aon Pháráipte amáin agur áitíneadh cónaí a déanamh do gá cùl muijsgin aca. An turo a bí tá déanamh aíp an Rialtar Salloa dóibh go dtí ceitíne bliana ó roin, agur san aon truim aca i dtarbháil na Saeóilse, ba é ceart go nuaéanfaidh an Rialtar atá anoir ann é. Ba cónaí go raibh aonair níos fuioe agur go nuaéanfaidh beart níos fearann. O'fearraide baile Saelac a tógáil i bhoirgseacht deiréidí mile fiúeado do Baile Átha Cliath agur an baile rin a riúinadh agur a phas ran gcaoi go mbeadh Saeltacht a mbéal dojmair aíp muintir na cathraí. Ír féidir an cineál ro oibre a déanamh láithreach san mhóill. Tá cónaí a déanta aíp an Rialtar, ac' rim a bfuil tá bárr agaínn. Tá taltaí na Mhíde tá níos fol. glan amach go deo aíp Coimisiún na Talmhan agur níl aon duine aíp an gCoimisiún rim ná aíp dícheacht na Talmhan a bfuil rípeir tá laistea aige ran níSaeltacht na ran scultúr Eorpáinnaí.

obair fice mblian.

Ní móír d'úinn an deacraítear ro na Sæltácta do bheacáin, faoi nír tairis, agur i ná
timcheall, marí nád aon leigear aránán
atá gearam a fuarsaithe. Ní Óéanpairíod
atá muirisimeadá go Cúige Laigean ac bac
beag a éup aip an imíce tairis páile, agur
Sæltácta beag a éup aip bun in aice Baile
Átha Cliat. Má tá fúinn an tSean-Sæltácta
a tairiscítear catfimíte raoisgal na ndaoine
ó feabhrú ran áit a bfuilte agur an feabhrú
a Óéanamán ran gcaoi go mberó an Sæoileas
ag dul i Láirípeacht éinle lá uairé reo amach.
Ba éidír do Comhriúin na Sæltácta obair
físe mblian a leagan amach do'n Rialtar.
Tá ré éó maist do'n Comhriúin an glan-
físinne a ráid leir an Rialtar agur san aon
fiacail a éup ran rgeal. Adharoir leir
an Rialtar go scartfeadh dul go bun an
deacraítear ní leigint do fearta. Tá muro
bhéan do'n timchéimeadá agur do'n déise.
Tá muro tinn tuilleadh do'n rop in ionad na
rguaibhe. Ní Óéanpairíod an déise cair
fearta. Is ro-mhítear gníomh aip fósann a
Óéanamán, agur an uairí a éup Ceann an
Rialtar a comhaiple aip an gComhriúin ro

ENIGM A R F O S N A M

An gníomh aip fósann atá i gceist agam ní mór é a mhníú agur a léiriú. Túibriar so mba cónaí obair fiúe mblian a leagan amach do'n Rialtar. Ír fada an t-ácaí é, acé tuigtear do'n duine a bhfuil tuigrínt aige naé féidiril atáin mór i tuan a déanamh le capaí de'n cleite nó aip bhuille boire. An t-ácaí mór ro a fóillsear do'n Shaeltácht ní tiocfaidh ré go dtíom. Tiocfaidh ré do neáin a céile agur tiocfaidh ré ran gcaoi go leanfáidh do. Má cuimtear neamhri morna de'n talamh docht faoi coillte, agur é a déanamh beagán aip beagán, béríodh fáisaltaí ar na coillte i gceann fiúe mblian agur béríodh an fáisaltaí rím ag dul i meádú uairí rím amach. Ír maictanaé aip dtíomh an talamh a chruimí, rsonraí copainte agur cládaíte teoiríann a tóisáil, agur bónithe a déanamh. Déarfaití an obairí rím raochrú do na mílte feair agur déarfaití ré cleacáidh aip obairí dóibh. Béríodh tuille le déanamh aca nuairi torócaí aip éirí na gceann. Má leantair do éirí na gceann de neáin a céile aip feadó cùig mblian déag béríodh atáin eisíot aip iarrgcuiltaí aip dtíomh agur béríodh maom agann inír na coillte a fósúnócas d'úinn inír na blianta móramh. Feáidh tair an obairí, agur an raochrú dá bhearr, atá ag muintirí na Coille Duiné ran nGearmáin, agur cuimhniúcheas aip an leap móir airgead a cuimtear uainn tar éis aip a dhómuin agur aip trórsán.

na voitre mōra.

Má t'fág Dia thír na hÉireann go docht,
maróirí le talamh, t'fág ré faoi áilne i.
Cúiní ré pliaib agus gleann agus loch inniu
agus an fairsing mór agá n-a copa. Dá
éiní go mbeadh tarramairt an domhain
Éireannais ar iarrach agus deirceait ár
tíre, an éirí rím ón gCorráin Óinne &
cuairt go dtí Rinn Ó gCuanae. Dá mbeadh
rlóisgeadó dá théanamh sád ramharod faoi
áiteáca áilne Éireann ag muintir ra-
mbailte mór agus ag Saeoileala pairíonn é
Meiriceá níos mó iongráid é. Beadh rocas
rláinte ar do'n muintir a chlochadh agus
rocas poca do muintir na n-áiteáca uio. Ni
bheití an rlóisgeadó ann go deo go noéantap
bóithre móra trír iarrgáultacht na tíre, trír
ar ngleannanta agus timcheall faoi bun na
mBeann ran scáoi nácl mbeidí bac ar nochtar
na gluairteán in aon áit. Ir siop a ráid o
bpuil bóithre Iar-Connacht eam copac
comhang, agus ní thír linn go bpuil ríseal
níos fearsi faoi bóithre Tip-Connall agus
Clárcharde. Rísealbheas le soílre go bpuil
faoi 'n Rialtar oíche milliún punt a chaitream
ar bóithre móra na tíre. Caitimír trían de'n
mheáin rím ar bóithre ran iarrgáultacht agus
ní iarrgáultacht a bhearr ann ar ball. Déarfar
linn go millpeasáid an luéit taipail faoi 'n

nGaeltacht. So bfhóiríodh Dia ar luét na tuairimhe rin. Tá an Saeóilg imtigthe ar línir Dó Finne naé mór, áit naé dtaitiseann feapair taipil ar bith, agus tá rí go beo bhoisighíar ran Monloé i bhoisighseacht dámhle do Sallam. Beadh raochrú ar rá bóithre nua do móran feapair i mbaia maireadó ar raochrú i gcomhnárdé féin ba móri an rocaip a bheanfaidh ré. Lágsaird ré an imprise go ceann aéchain, agus i gceann an amhaín bheadh malairt oibhre le fágail ag na feapair oibhre, mar is iontaul so gscoutiúiseann gnó de éineál ar bith gnóta eile. Má feabhrúis-teapair na bóithre bérthu tighe nua d'á dtogáil go tiug ar na rúighe móra, agus cumfear ar bun gnóta agus oibhreáda naé bfhul cumhime amoir agamh oifche. Réofríd na bóithre móra an trúighe do'n raochán nua atá i ndán do muintir na Gaeltacht.

GÉARÁN AN IASDAIRE.

Ir fada d'áinn ag éirteacht le gearán na n-iarsairí agus ir fada linn ag éagachom an mho-áití ar fochtún d'óibh. Ir náireach linn an fáilige, atá déanta agamh ran iarsac fairsing, agus ir corúl go bfuil an raochal. Fórlaéid doráip ag na Cumann iarsaig le tamall anuas agus naé bfhul toradh aca ar a mbéicisígl riú. Tá an t-iarsac i íreabhach, san amhráin, aé ní o'earparáid éis e, mar is go bfuil iarsc imp na cuanta do'n Saranae craoráid agus do'n Franncais glic. Agus ní o'earparáid iarsairí é mar is go bfhul neart feapair agamh timcheall cladaig i n-láptair. Tá iuto eicint bun or cionn. Tá móran bun or cionn leip an iarsac. Tá buntáipte ar an iarsac do tsoighe eile. Bhealtniúiseapair copair an iarsaig i dtíortha i scéim agus cumfearaip ruar do'n timcheallteacht atá ar riabal agamh mar leigear ar an anró. Má tá agus go bfuil ní na mbán mbeas caite feáctair faoi báro móra oo fórláip agus tuigtar teagaird imp na mótha nua do na hiarsairí. Tácaip ag rúil go dtiubharaid an Comhriún comhaimle fadcheannach uata ar iarsac fairsing. Má tigid go Leitir Seir ní go Cárna ní go hInnismíle fíorfeapair d'óibh go bfhul an t-iarsac ar ceal. Cíofríd riad ó bári na n-aill longear na gcoigicíos riad uata agus tóm na gcuanta d'á rguabair aca. Domhnaidh ar dalacl.

FÁSALTAS AS SÁC NUÍ.

Ir iomána ní ní ní labair mé go nuige reo Táistír muca ran iarscúltacht. Deacairiúiseapair ceapair ar seabas ann. Deacairiúiseapair beictíodh beaga. Sniúiseapair deacairiúiseapair beadh ann. O'fearfarde na gnóta rin go leip o'fearfaráid agus an buntáipte arca do mheáin. Earrparáid b'fó do na beictíodh agus do na héanlaist an deacairiúiseapair d'áit atá ar luét na ngabaltar mbeas. A'bhair móra maoine 'fearáid na ceapca má bionn diaidh raoir d'óibh. Ir fíorí, agus san móran bun-airisgo a beict ag duine, fásaltar maoine do déanamh ar mheáca agus tóigáil eipeog agus labair, agus feileann na iarsairí eile go na gseabas. Dall 'fearáid na duine san eolur, agus ir beag congnáin atá le fágail b'ón teagartacháin condair naé dtagann go Leitir Seir ní go Cárna ní go Leitir Mór faoi d'bh in an d'á bhláin. Ní móri do'n Rialtar neart teagartacháin o'fágail agus iad a dhíriú ar an iarscúltacht éun daomhneachtais a bhorthú agus a fágáil éun oibhre, agus theoruí a bheanamh d'óibh ran obair. Cíofearai domhá gurp é an t-ameolair ar na gnóta ir olúta a bfhul dant aca leo in galair ir milteanaisce d'á bfhul de ghalair ar bheatha an iarsaig. An bealacl píodh pleamhcheapair, an leigheas naé leigean d'óibh ríláct o'fágail i ndiaidh a láimhe, an neamh-chumhaire a leigean an buntáipte ar ceal, an cuma-liomh-aéit agus an "déanfaráid ré euir," fulaingst san gábaid agus fóisfínt le fágail, rin iad a fágairn go leor de na bochtá faoi anró agus a chumhaireann pian an mó-áití agus an ochair oifche. Táistír ré tamall fada an teagaird a chraobháis-eadh aé m'aír fada gearr é aitíomhán an teagaird feileannach in sáca ceann de na gnóta atá luairde agam do chraobháis-

eadh, agus eitíomhán leanamhant do'n obair so utá go mbidh daomh ar bhealacl a leara agamh.

AIRGEAD MÓR.

Táistír an obair ar fad airgead. Táistír, san amhráin. Ní b'fóid troscáinneadh ar an gComhriún faoi i airgead. Ní b'fóid trugáil oifche deic milliún punt o'fáiltear do'n Saeóilg. Má'r fiú linn an Saeóilg do éoraint agus Éire do éoraint ar an nGaeltacht, is fiú d'áinn an mheáin rin de maoine na hEireann a éup i leat-taobh do'n Saeóilg. Ói Ceann an Rialtar oá níse nuaip a tús ré a bheannaacht do'n Comhriún. Tá a feapair reipean ar a éneartacht i ghnóta an phobail. Má molann an Comhriún an t-airgead bérthu ré de tualgas ar Ceann an Rialtar an t-airgeado do fórláip. ní is do'is ar meara, agus iá luét leanamhna. Ói tuairim maoine as an Uaictarán céaptar a b'fó déanamh aige nuaip a éupi ré an Comhriún reo ar bun, agus eipeadomh féin go mbeir ré de mheáin ann a feapair do éupi ar an obair reo na Gaeltacht, d'á scailtí ran gearr é.

AN CÉAD COISCÉIM.

An céad coiscéim ran obair reo, cíupla céad Saeóilgeoirí ós do tósa agus o'fóileamhant i gcomháit na hoibhre. Innealtóirí, muinteoirí de gac rónt, coilteoirí, luét ceisteoir, iarsairí. Bérthu riad ar fad te d'it oíráin. Earrparáid eolair, earrparáid tóimhreácta, earrparáid ríuaim cinn i láimh i mó atá o'fírfeadh oíráin. Ní bérthu ré ar an scumar riad ar fóigní an déanamh san theoráidte eolgaireacaí sábháil oícheoirí. Ní bérthu ar riabal agamh aé útamálacht agus obair. San toradh má leanamhnu luét d'áille níor fúide. Cumhainfí a'bhair muinteoirí roimh riad, ó bheirt ní o' cuaird, le eolair agus ealaídan a chumháin, eolair agus ealaídan a fóirfeadh oíráin annro ran mbaile. Cumfearaip fír go utá an Frainne agus an Searmáin agus go utá an Eilvéir le coilteoirí eacáid o'fóglum, agus gac ní o' a báinear le coilteoirí eacáid do bhealtnu agus do éacáit. Cumfearaip iarsairí óga i scéim le fídeáin c'én fáid a bfhul buntáipte ran iarsac do gac aon éine c'ír moite de'n éine Saeóilg. Cumfearaip daomh go Danمارc mar a dtóigáil na muca ir feapair agus na ba ir mó agus ir feapair báinne agus na ceapca ir fairsingibh.

TAÓS.

DÁIN AN TOBAC.

Seapair
Agus comh-seapair
Aé ná ní-seapair é.

Cumil
Agus comh-cumil
Aé ná ní-cumil é.

Lion
Agus comh-lion
Aé ná ní-lion é.

Bhrus
Agus comh-bhrus
Aé ná ní-bhrus é.

Deans
Agus comh-deans
Aé ná ní-deans é.

FÉAC!

Ói cinné i téigis iúteacé go
bheisce tú a bfhul de :

EADHAC le n-aigaird an Ghentír
le d'iol go han-traoir ag

Tomárf MAC Suibhne,
i nGall-Linn.

DÉANAMH AN DOMAIN.

(Ar leanamhant).

Aé ní luét cloch-eolair éomh cinné i bhoisír gur duan-treachair na haiséim móra .i. naé paibh talamh tíortha ariamh in i ná codaíca den domain i na b'fhl na haiséim aonair. Tá fiaónaire nua ar fágáil fá écloch-eolair na n-oileán aigéanaid agus fá'n gcaoi a b'fhl amhróche agus éanaid a ríapaird ar furo an domain. Ruto eile óe, fhlíte ó spinnéall aigéim domain agus iad ar tóigáil or cionn coitíum na fairsing. Bionn fiacla de éineál árpa miot ríapaird le fágáil ra trilt, éineál naé mbionn deo ra b'fairsing aonair, d'á b'fis' rin agus de b'fis' so mbionn euro maoine de rmúr ríapaird fheir ra trilt, is ion-tuighe go leastair na ríte anuas go han-mall ar fad. Dá leastair anuas go taparó iad, beadh na fiacla úto cíupla go domhain fan am reo agus ní beadh an oípeadó den rmúr ríapaird ra trilt de réir na mianach eile minti b'fhl i ní-veas den rmúr úto a chuitear ar aon áit áitíodh gac blátham. Ir d'óca gur tanaird i an trilt i gcomhnárdé agus gurab éadromh iad a mianais i scrúit is go gcoiriúiseann na tonntaracha agus go ríuabann ríota ra mara éin bealaig iad iap mbeir tóigáil i ngar do éctrom fairsing d'óibh. Ir d'óca gur ab an-annamh a beadh na ríte úto san ríapaird ar fad b'fhl fá uisce tanaird is aonair agus apírt nuair tóigáil go taparó iad i n-áit a mbionn an fairsing ciúin.

Fhlíte ón aigéan domain ra mBáibhádóir, ra gCúba, ra mDomhneach agus i gcuio de na hoileáin ran Aigéan Ciúin Teap. Ní i ná ríte iarsairíca den réan te réir aonair cloch-eolairais. Tá ré chutuighe gur i n-imbear i n-imbear do leagáid anuas na deargáid i ríme ra mBáibhádóir. Cuaird an Límíteap annraí ríor go tóm duibheagáin agus leagáid anuas ríte éagramhla. Tóigáil an Límíteap apírt or cionn coitíum fairsing. Sul ar tóigáil é clúdúiseadó na ríte le leabaird te éloic aonil coínláis agus comhí rin na ríte ó ríapaird ra gcaoi go bfhul na ríte ann fór 1,200 tróis or cionn na fairsing ar an chuid is aifte fadair oileán.

Aé an oíream a chuirear gur duan-treachair na haiséim, deir riad ran gurab é fad atá leip rin .i. an Báibhádóir a beir ar iméall Límíteap móri do pléibhete temeáid agus, má t'áplúiseann árpa agus ipliú talman go taparó annraí, náí gscrútuigheann ré gur bácláid iomhán móri talman ariamh go tóm duibheagáin.

Tá tsoighe ra domain naé paibh ariamh ó tóir amhráin fá'n b'fairsing, m.p.—An Lochlann, Tír na b'fhl, an Labhrádóir, an India, euro móri den Áfric agus den Ártáil Tiap. Ir d'óca go mbáidh mill na dtíortha rin ó am go ham aé níor bácláid an éiro ir mó d'óibh ariamh. Dá b'fis' rin i d'óca go paibh an tráile ó tóir amhráin i gcuio de na haitéacá i n-a b'fhl na haiséim go han-domain. Aé, mar is rin fém, tá chuitaí maoine naé mar tá riad aonair a b'fhl na hanna talman i gcomhnárdé aé go dtáinig a mhalairt je chuit opta le gluaireact na haitéací.

Ir é iomraigírada na n-ainmhithe agus na b'fhlannasai an chuitaí ir feapair agamh aip rin. Roinneann luét amhráin-eolaír an domain mar tá ré aonair i n-a fíeacéid níseigíum, mar atá:

1. An Réigiún Nuad-Árcaidé i n-a b'fhl Amhráinca Tiapaird éomh fada ó bheir leip an Meacrasáid.

2. An Réigiún Nuad-Árcaidé i n-a b'fhl Amhráinca Láip agus Tiap.

3. An Réigiún Paleamhcaidé i n-a b'fhl an Eoróip, Límíteap Sléibe Atlair ran Áfric Tiapaird, agus an Áire (cé ir moite de'n India agus de'n coimhneal tóir teap).

4. An Réigiún Eitíópáidé i n-a b'fhl an Áfric aip fad aéit amhrán an éiro atá i Réigiún a 3.

5. An Réigiún Oifteapaird i n-a b'fhl an India, an Áire tóir tiapaird agus euro de na hoileáin Maláipeaca.

6. An Réigiún Ártáil i n-a b'fhl an Ártáil, an Tarmáin, an Tuineá Nuad agus

oileáin i ngeap óibh.

7. Réigiún an tSaolann Nua. Réigiún beag níamh-pleadach é reo marí gheall a dhúilpó a bheit eirceacádach.

Aip fiathairne na n-éan i pí mó a bunúsgeasú marí na réigiún rím agus i pí iongantach a lagad i pí tá na héanaíochtaí aip iomrsapadó i n-amhróisí gúfí fíorí leobta eiteallaíoch acaí fada. Ni marí a céile na héanaíochtaí pan Aifric agus in Ameiricá Téar marí gheall aip an Aigéan Atlantaí a bheit eatopca.

Ác ní móí marí eile ve na réigiún do déanamh de réiliú iomrsapca na n-amhróisí cíche. Ó n-a fiathairne rím júnne Lyoekkej an phar reo riор:

1. An Réigiún Hólaíochtaí i n-a bhpuit Ameiricá Tuairí Breatnach, An Tír Star, an Eoraip, an Aifric Tuairí agus an Áire Taobh Tharbh de na Sliéibh Nímiléasach.

2. An Réigiún Sónópaí i n-a bhpuit na Stáití Aontacha.

3. An Réigiún Néigéach i n-a bhpuit Ameiricá Láipí agus Téar.

4. An Réigiún Eritíopaí i n-a bhpuit an Aifric aip fad taobh téar den Aigéan, agus eudo den Áfraibh.

5. An Réigiún Oifítearaíochtaí i na bhpuit an India, an Siam, an Birmáin, an Maláise, agus na hoileáin—an Dhomhno, an Sumatra, an Seába, etc.

6. An Réigiún Nótóigéach i n-a bhpuit an Áfrícaí, an Saolann Nua agus an Polaméir aip fad.

7. An Réigiún Malagaireach i n-a bhpuit an Madagasgar agus na hoileáin i-n geap ó.

Ác tá cineál amhróisí áitírdean ran Aifric agus in Ameiricá Téar atá an-chóramh le céile i mocht go bhpuit doimhne ann a ceapar furaibh agus réigiún aránach iad.

Má tá difriúdeach ríomh an éadai a bhpuit cineál éagsúlach amhróisí aip iomrsapadó aip fad na hannaí talman, i pí é an éadai i pí fura leir rím do mhiní i. nac marí an ríomhdeach céadna aip Aigéin agus aip hannaí talman nuair de harcopmáth gacé ceann e na cineál éagsúlach rím. Amhróisí támis aip an domhan fá ní áitírdean, fuaíp riad béalach ó roinn go roinn eile talman nac bhfuair amhróisí eile fá na mathait de ré.

Béitírdeach malaíca a bhpuit óa fiacail riad foíontaí, le n-a mbameann an ceansapú, níl riad aip fágáil anois ac ran Áfrícaí agus i pí na hoileáin i ngeap ó cé i pí moite o' aon cineál amán a máigeap i pí an gceann tuairí de na Sliéibh Ánter in Ameiricá Téar. Físeán chomhá iarrmaíochta de céadair eile ja bpatagonia. Cé go bhpuit riad aip marctamh fór ran Áfrícaí agus in Ameiricá Téar, níl aon fiathairne agáin go rodaíodh riad ó'n scéad réigiún go dtí an réigiún-eile thíos na talataí ran Leat-épíunn Tuairí. Ni fíorafaróis dul thearnaí an Aigéin agus óa bhpis rím ceapair go marí comh-éangeal eicint ríomh an do hannaí talman am eicint i bhfad ó fom.

Círeáil eile aip rím go bhpuit cineál eile amhróisí aip fágáil ran Áfrícaí, ran Aifric agus in Ameiricá Téar gan bheit aip fágáil aip éon aip bít ran Leat-épíunn Tuairí. Tá na trácaí caoéa (Typhlopidae) agus na trácaí epiáin (Diprotodontidae) agus cineál aip luacha (Seckor) le fágáil in Ameiricá Láipí agus Téar, ran Aifric Láipí agus Téar, ran India agus ran Áfrícaí. Níl riad te fágáil ran Eoraip, in Ameiricá Tuairí rá ran Áire taobh amuigh den India. Agus tá cineál fíliocán, aip a dtugtar Acpaeridae, atá le fágáil i n-Ameiricá Téar, ran Réigiún Oifítearaíochtaí den Áire, ran Aifric Téar agus ran Áfrícaí. Óa bhpis rím, ní fuláip níbí ceangal eicín i n-allóid ríomh Ameiricá Téar, an Aifric, an India agus ran Áfrícaí.

Tá cineál eile, ann m.p.—Cineál ciarús aip a dtugtar Lucanur, atá ran Leat-épíunn Tuairí gan bheit aip éon aip bít ran Leat-épíunn Téar.

Tá an fiathairne céadna agáin ó clois agus marí na n-amhróisí agus na bplannach nac mbionn aip marctamh aip an domhn anois. Bí na cineál céadna de thóirtíre valbaró móra rím Áfrícaí agus i n-Ameiricá Téar lá den traois. Tá an ríseal céadna

agáin fá na plannach. Iomrsapadó na bplannach do bhi ann le linn na Ré Guaidh-Deintíche, chruachseann ré go marí roinn móí talman a' ríomh ríomh ó Ameiricá Téar thearnaí an Aigéin Atlantaí, na hAifrice, agus an Aigéin Indiacaí go dtí an Áfrícaí agus ó tuairí go dtí an India "Sonwana-Land" an t-ainm a bheitear luét cloch-eolair aip an trean-roinn talman rím atá báróte anoir fá'n Aigéan, "Sonwana" an t-ainm atá aip áit ran India i n-áip físeán leabharach de bhearsaí a bám leir an roinn talman rím.

[Smúr tréigseach, meteoric hurt. Iarrmaí, forrál (arv.). Iomrsapadó, distribution. Luét amhróisí-eolair, zoologist. Nua-áptacaí, Neo-apictic. Nua-áptacaí, Neo-tropical. Paleáptacaí, paleoctic (i. Áfra-éuropaeacaí). Maláipeach, Malayrian. Óaillpó, fauna. Eirceacádach, exceptional. Amhróisí cíche, a mammalian animal. Árgófínaí, evolution, to evolve (ar: coimhne: ex volvere), bheitídeach malaí, a mairpupial. Naíraí, a snake. Áigc Luacha, a lizard. Toitóir, a tortoise.]
(Leanfais ó, reo.)
Seasán Ó Mac Énri.

TUÍARD BUR SEICHE ÁRACAS DO'N
CUMANN SAEDÉALACH IS FEARR
AN CUMANN IDÉRNAC INSÍÚRÁLA
TEB.

1. N-AÍARD TÓITEAMH AGUS COITCINNE.
Príomh-Oifis—48 & 49 SRÁID AN DÁMA.
AT CLÍAT.

NÓ POLASAITE IS IOMLÁINE LE
FÁGÁIL.

AN "LUCÁNIA,"

MAR MAIT LEAT ROTAR MAIT A PINNEAO
NÉIMHUN RÉSIÓB CUÍS
DOMNALL UA BHACAILLA
IMING NUADAT.

MAR MIAN LEAT ROTAR
MAIT A CHÉANNACH, NÓ MAR
MIAN LEAT DEIR A CHUP
AIP AN GCEANN ATÁ AGAS
TÉIPIS GO DTÍ

S. MAC AN BÁIRÓ,

AN CEARNOS,

& NÍSAILLIM.

AN SIOLLA TUB

A SSRÍOBH

MÍCHEÁL Ó MÁILLE

LE FÁGÁIL Ó

COMLUÍT OÍDEACÁIS NO SÉIREANN,

89 SPÁIDAN TALBÓIDÍS,

BAILE ÁTA CLÍAT

LEAT-ÉPÍUM A LUAC

TÁ AN TAE IR IR FEASPAÍ I SCONNACTA & GO LEOR
NEITE EILE ATÁ PIACHTANAÉ LE FÁGÁIL I DTÍS

MÍONICA NÍC DONNÉADÁ,

SRÁID Ó BRO NA SAILLIMÉ.

TÁ TEAC A BHPUL COMBHÍRT ANN AS

SÉAMUS Ó LAIDE,

SRÁID DOMINIC FOCHTAIR NA SAILLIMÉ

"TOSA GAÉA BIÓ & REAN GAÉA VIŞE" AIGE.

DIARMUID Ó DONNÉADÁIN

SEODÓIR & CLOADÓIR.

SRÁID LIAIMÍ, NA SAILLIMÉ.

COLÁISDE NA HIOLSSOILE,

& NÍSAILLIM.

CRAOB DE LOI-RGOIL NA HÉIPEANN.

ÁPHO-OÍDEACÁIR LE FÁGÁIL MINTA AIP NA 1. OL
TOÁNTAI, RIOMH TEANGAÉA, EALAÓAM, TRÁCH
& CEANNAIGEACÁIR, EALAÓAM AN LEISÍR, REIL
BÉARPAÉT, & INNEALLTÓIPEACÁIR.

TÉAPMAS SEAPRA AIP LEISÍR
FA CHOMHAIR OÍOF RGOILE.
LE SAC UILE UGDOAN A FÁGÁIL RGPÍOBTAIR AS
AN MEADHRÁNAIRÉ.

BRÓSA NA LACI.

NA BRÓSA IS FEARR LE CEANNAC
AS

SEÁN Ó LAIDE,

1. MBARR AN CALTA, & NÍSAILLIM.

AN TEAC A BHPUIT CLÍU AIP LE HAIGHA
TAE, FIONA, BÍOTÁILTE & INTREABH TIGE.

M. BREATNACH,

SRÁID Ó BRO NA SAILLIMÉ.

BEIR Ó EIRE LÁIRIP MÁ BIONN CLAINNE SAEDEA
LÁIRIP. ICROÍR AN FEOIL IR FEASPAÍ AGUS
TÁ RÍ RM LE FÁGÁIL Ó
Ó PALLAMHAIN,

SPÁID SEATA NA MAINIRTHEACÁIR, & NÍSAILLIM.

Tomárf MAC SEONÍN

SRÁID DOMINIC,
NA SAILLIMÉ.

TOSA NA FEOLA DE SAC CINEÁL.

S. YOUNG,

DÉANTÓIR MISSÍ MÍANAISS

CEAI LARDE BÍOTÁILTE & FIONA

SAC Ó MUINRE NA SAILLIMÉ

LEABHAR

TÁ TOSA AGUS JOGA NA LEABHAR IR FEASPAÍ RIOMH
SÁEDÍS AGUS BÉAPLA—LE FÁGÁIL Ó

MÍIRE NI RAIGHALLAIS,

87, SPÁID UAC. NA OMREÓISE,

1. MBARLE ÁTA CLÍAT.
FÁG LIOPTA UACI.

Roinn na Talmáisócta.

Sphéadóil Fáil.

Déan an rphréadóil 50

luat.

Déan 50 mairt é.

Déan fá dó é.

Sé an buaibh atá leir as an rphréadóil
ail toimhí an achá talmáin do
mheádú 2 tonna an laistí.

In ríordáin innill Sualann Spheadó-
ála do ceannasach ait Téamháí Thá-
coda tháidh maoineacháin Talmáisócta na
Roinne.

Léist Duilleoos na Roinne, Uim. 4.

MAC DATÓ

Innrean nua ari an rean-rhéal a chus
Tomás Ó Maitlile.

Fá néiji aroir agur le fáil ó
comhlucht oideacais na hÉireann,
89 Sráid an Talmáis,
Baile Átha Cliath.
Sgilling atá ari.

MAC CAPRA & CLANN MAC

DATADÓIRI & DEASADÓIRI,
SAILLIM.

TÁ

AN SÁOÍT ÁNIAR.

A ríordó

Tomáir Ó Maitlile.

le fágair ó

comhlucht oideacais na
hÉireann.

Tá ríolleáca atá ari ari.

Duine ari bít a vteartuiseann "An
Stoc & An Ceannós" uairó, ní ari mairt leir
fhuaghrád a chuir ann, ríordóir ré as an
mbainisfeoir.

Tomás Violán,
Coláirte na h-Isleacóile,
1 nSaillim.

Ríordóir an bporta - - 3/- ra mbliantúin.
" " " - - 1/6 ra leitbhliantúin.

Mairid le gád ábhair ríordóir a cerdear
ra bpáipéarí cuimtear ríordála ag

Tomás Ó Maitlile,
Coláirte na h-Isleacóile,
1 nSaillim

 AN STOC & AN CEARNÓS

LÚSHNÁSA, 1925.

CONNRAÓ CONDAE NA
SAILLIMÉ.

Tá fíor as an raoisal foibhlach go nuaéinnid
áitphuigeadóil ari Cúigí Sualann Connraó na Saeilge
as an gcomhdáil a bí i mbaille Átha Cliath
faoi Cáirs reo caitte. Ní fáruiseann an
táitphuigeadóil rím gád Connraodóir agur ari
nóidig ní iongantáin rím mar níos cumaú aon
Cúigí Sualann ari ari ari gád uile duine ari aon
muintir faoi. Má tá ré ionlochtúiscte, agur
ír dóca go bfuil, i n-a tháidí rím ír eile
ceapann muro gur feairí duinne—na Saeil
—a glacáil leir mar tá ré agur feróim a
bainte ari ari feadáil na bliana reo, agur
feabhar vo chur ari as an dho fíor an
bliana reo chugainn do héir mar ceapfar
ír gád é.

In leir an ngluairfeadóil i Connraodé na
Saillimé a tabhairt ari aon dul leir an
Cúigí Sualann Nuad ír eadó táinig Saeil na
Conraodé le céile i Halla na Caoráil ari an
dóinid lá físeadóil den mí reo caitte. Sé
uaitapán an Connraodá, an Dochtúir Mac

Enri, a bí i gceannas an chumhingiste, agur
do minis ré, agur do Léig ré amach, na
hathairiscte a minneadó ari an gCúigí Sualann.

Taréir a lán ríordóirfeadóil ari an gcaoi a
mb'fearaí éin an gluairfeadóil a chuir faoi lán
treoir ari ari gComhordé do ceapadó gád
teacáitie rá riabhaile ari ari gComhordé
eo éin teacáit le céile ari Dia Saileann an
15aú de mí na Luigíara ag an 5 a clois i
gColáirte lognáir i nSaillim.

Ór ríordóil é go riabhaile curio de'n Connraodé na
riabhaile ari ari gComhordé uathá ag an gcumhingiste
ceapadó go mba ceart leitir a chuir éin
Saeil na gceannas reo na cír riabhaile ari ari
agur cuimheadó a tabhairt dóibh go dtí an
cumhingiste.

Tá an leitir reo cuimheadó amach éeana fém, Tá
rúil agann na cír hé amáin go dtí an gComhordé
gád duine a fhuair an cuimheadó, agur iad reo
a bí ann éeana fém, aict go dtí an gComhordé gád
deas-Saeildeal eile a léigfeap é reo agur
nád ófusair ari cuimheadó ari leit, mar ní féidir
cumhingiste ari gád duine.

Aduiniseann gád n-aon na cír riabhaile gád
éin mór le Connraodé na Saeilge ari ari
atá an uairí reo de lá. Tá na Saeil agur
na Saeil, a bí éin le chuir le pírin
cait roimhe reo, ag éigse dána. Tá ríordóis
teacáit i gceannas ari, agur do ríordóir mar
ríordóis ag cur a gcora a vataca tá ríordóis ag
glacáil mireas agur ag éigse cíortas
bimbeac.

Nád ófusil ré tar éam ag Connraodóirí en
Connraodé, bfuil rean ná ógs; bfuil i n-a
Stáitáin ná i n-a bpoblachtí, a tseadéit le
céile ari mar ófáidícheas, agur fóid a
fearam ari ríordóis teacáit agur ríordóis na
hÉireann.

Ná deantaí ríordóis ari an lá, an áit
agur an uairí. An cíngeará lá deas re
Luigíara, i gColáirte lognáir i gCáitáin na
Saillimé, an 5 a clois ra tráthnóna.

TEAC ADHDEACHTA

Sírt teacáití ari le haig laetanta

UI MONSÁIN
CÁRNA.

raoinne. Tá comháin feoltóirfeadóir,
bádóirfeadóir a gnáma ann. Lárg-
aireadóit lochá a fairsing ann. Tá
tocha Saeilge ag 'cuile duine ra
teacáit.

TEAC ÓRTA MIC CÁMHÁ

An teacáit a riabhaile ríordóis ann do Fianna Féile
i n-aithris an Sábaró, ní féidir a ríordóis a fáil
ríordóis.

LEITIR CEANNAINN,

COLÁISTE 15aíde naomha.
(Cumann fóra.) : : 1 nSaillim.

Coláirte 15aídeóna ari reo a bfuil
teagáis rá tabhairt ann ari na craoibhreá
hólraibh ná a dul i n-éadan gnóta trácht-
ceannaisceácta. Aithe ari leit rá tabhairt
fogluma a cuimpear duine i gcomháit a dul go
do Sábaró óga. Páirc báire ari cílairb an
tigé. Le gád uile usdáil fágair, ríordóis ari
an airícmheac.

Buaéacail vochtá ra n-Saeildeal ari
bfuil ríle deacáit aige ná fonn ari an tír
a fágair. Cúis blianaí ari fiú d'aois atá
ré agur déiré ré coiltéanáid obair ari bít
a vóbanam le gream a béal a fáocháin. Bfuil
Saeildeal ari bít i n-áon congnáin agur
cuimhí a tabhairt dó? Cuir fheasta ari
"nemo" ran Oifig reo.

An Sávurde Ó Flóinn.

Tuaipim 'r cùis mbliadna deas ir dà fiéid o fòin, nó marf rim, deagán faoi nó or a chionn, b'fértoif, ba mór an tsgmòr do bñod a' muintir na tuaite do bñod a' filead a'baile ó margad na Saillimé cap éir a scuir earrach a' dìol, le sávurde bñtar do bñod dà robail ap bñtar Óráin Mór, eorip Mónin na gCireac agur Sleann Súipt an Aigis.

Ir an am rim, do bñi na daome nior leatpháraige na marf tìa riad faoi látair a' filead a'baile ón margad. Ir mó'n dñil do bñi i n-ól aca ná marf tìa anoir agur, marf bñi ré i bñad nior raoine ná marf tìa ré anoir, o'láitofr rteallanna mórfa de agur o'fanad riad i na bun go minic nó so dtuitsead an oróce oppa. Niorf iongnaid ap bit cappana a cloicheal ag dul rois bñtar Óráin ruar go dtí meádon oróce agur na tiomáinairde a' gábal fùnn so chonaidheanail dòibh fém.

Ba feap de muinntir Flóinn an sávurde reo agur nil 'fior cé'r b'ar a' dtámig ré ná mórán eile i na timcheall ac so riab ré de camnt sup chait ré real dà faoighal i' Meincéa agur so m'éigín do teicead ap an tìp rim marf Súill ap a chuo riosc bñara agur naic riab ré ac cap éir filead nuair do toruis ré an sávurdeact ap bñtar Óráin. Bñod rim mar do bñi, p'ep bit cead ann a dtámig ré ar, nò p'ep bit caoi in ap chait ré'n chuo eile dà faoighal, ní féidir a fíanaid náibh feap silic, árho-meadhac, dánna agur meirneamail é, nio do bñi le tabhairt faoi deara so roileim ó n-a chuo eadair an faoi ir bñi ré as imirt a chuo cleara ap bñtar Óráin Mór.

Ir mairt ir cumhn liom an t-iongantair agur an rgannraò do cumhead ap muinntir na tipe tarit timcheall nuair do évaladar aon mairdin ámait amán sup mórálair fear do bñi a' teact a'baile ap Saillimé cap éir cairp chuitneaceta do bñol agur baineadh gac uile pígnin dà luac òe, i nSleann Súipt an Aigis. Do robálaò thairi eile 'ran áit céadna taoibh irtis ve coictiùis agur naic cinnead ap bit ap an rgannraò do bñi a' daome nion an ngávurde, so mór-mór aon duine do tèrdead an dealad a' pígnneacá i na phòca. Bñi ré riad go riab uacair aige i scoill an Mairdin i na dtéidead ré bñol bñolac, a' bñod nò ná bñod, ir minic do sunne 'n coill rim farsaòd dò. Do toruis na contàblairde ap a tòir faoi 'n am reo agur do ghnofar lùigeadan mòr an scoill bñig, or cionn Sleanna Súipt an Aigis, marf fùil 'r so mbeannraò riad ap, a' do bñod reirean no ailleac aca agur do tugad ré cùl dòibh an tràt a bñofr annair agur tèrdead ré i n-éadan a gnocha ap ball eicin eile den bñtar. Ba minic do robálaò ré feap ap an nSleann Ruad agur iadair i nSleann Súipt an Aigis, i bñaisgeact céadraòm nile òe. Aon oróce amán do bain ré a farsaòd o'fear ag ceann Óráin an phùca agur beirt aca ran ag Seata Mór an Mairdin, i bñaisgeact cùpla céad plac dò, ap a mbealaò a'baile cap éir a' beirt tìpseac a' farsaòd aic nior farde rois an bñtar. Nuair do carad leir an bñear do bñi banuighe iad, cùpla nòiméad i n-a dhairiun, toruis ré ag earrach oppa.

"Mo mallaòt dò," ap reirean, "an annreò atá riòr agur mire cap éir a' beirt bñanuighe as an ngávurde."

"Ó!," ap riadair, "cà farsaòd o'fòin, nò ce'n dealad a'ndeadar ré?"

"Tuaipim 'r cùis nòiméad o'fòin," ap reirean, "agur cuairt ré ruar Óráin an phùca."

Snead an beirt contàblair leo com meap i nEiginn 'r do bñideadar i nton agur ruar leo Óráin an phùca nò so noeacadar com rada leir an scolba ó tuaite do Ràt uis Flóinn agur, marf sup chinnadar naic riab aon mairt dòibh a' dul nior farsaòd, o'fileadar ap air. Séadto do sunne 'n sávurde, cap éir an feap a robálaò, iompòd ruar Óráin an phùca rsairceam deas agur annair a' dul

irtearc 'ran Mónfear Mór, gont ap an taoibh ó tuaite do bñtar Óráin eorip Óráin an phùca agur bñtar Óráin-n-Loéam, rian ap cùl claidhe an bñtar, agur amair ap an mbótar mór apair ag ceann bñtar Óráin-n-Loéam. Carad capraéparde annair leir a' teact a'baile cap éir cairp chuitneaceta do bñol i nSaillimé, an capall i n-a bog-fòdar aige agur é ag gábal fùnn do fém marf so riab bñar ólta aige agur é riomh rúgaò. Do rtop an sávurde 'n capall agur o'fòruis ré von capraéparde cup de. "Óra! a' duine uarail," apfa feap an cairp.

"Nil agam ac cùpla punt leir an gceas a' fòc agur nuaip beaga eile atá a' glaoðac omair agur mór baineadh tìu bñiom é bñeo mé bñanuighe."

"Seo," ap an sávurde, "ní plámair a ceartuigear uaimpe ac a'fgead agur ip mó atá mé fém i na cùll ná'n tigearna. Amair leir go tapair, ap mairt leat fém, marf tìu deiridh ormpa."

B'èigin do mo duine doct a' raphain agur a riab ann a'fnead éigise agur annair, ap an sávurde, "deannaéit leat anoir agur go dtuga Dia plán a'baile tìu, mór capair na pileir leat tabairt mo meap dòibh agur innir dòibh sup capair leat mé."

B'ubairt mé céana cap éir é'n feap a robálaò ag ceann Óráin-an-phùca, tuaipim 'r ceadraòmhuairi poinne reo, sup lean na contàblair ruar an dealad rim é agur sup fileadar ap air apair. Bñodair an uairi reo cap éir a' teact amair ap an mbótar mór apair nuair do bñi' uara feap do robálaò ap dul rois.

"Ó!," ap reirean, "mo mallaòt dò, an annreò atá riòr ag laictearpail agur an sávurde cap éir mire a bñanu agur gan feacaint riab agair ap. Móraò 'r bñadair opair cat éigise naic mbeannan rib ap? B'ubairt re liom a meap a' tabairt dòibh agur ip feicean dampa go bñuil rib ag imirt ar láim a'cile."

"An sávurde!," ap riadair agur uathair oppa.

"Cé'n áit? Cà farsaòd o'fòin?"

"Annair tìar ag bñtar Óráin-n-Loéam, tuaipim 'r cùis nòiméad o'fòin," ap reirean, "ac cé riab riòr?"

"Mo mallaòt dò," apfa ceann aca, "cà 'n sávurde céadna faoi òraonideact nò rà araplardeact eicin a' gábal leir naic fèitoiù inn bñet ap," agur ap go bràt leo ap a' tòir a'c, mo léan Súill, nò riab Mac Uis Flóinn le farsaòd aca, nò oimhead 'r a long, nuair do fòrcheadar an áit ann a'ndeadar an còir. Séadto do sunne ré 'n oróce reo, cap éir an fòr cheannairg do robálaò, riubal riab bñtar na Rinne Mòire agur irtead Óráin Súktor, go Saillimé i n-áit ap éodalair ré 'n oróce rim.

Buail ré amair faoi'n tòir apair tráthnóna lae-'n-na-báireac agur do lùir ré i bñofra chuitneaceta le Pàroin Taròs (beannacét Dè le n' anam) ap an nòiméad fada, le taoibh bñtar Óráin, agur o'fan ré annair nò sup tuit an oróce. Cuala ré torann cor beirt contàblair ag dul tarair rois dealad Óráin, an faoi ip bñi ré annair, agur éinn ré ap a'cùl a' tabairt dòibh an oróce reo. Amair leir cap éir an scolba agur, a' tabairt agair ap Saillimé, riab leir an bñtar. Carad capraéparde leir ag Cloé-an-Mhile agur o'fòruis ré dòibh cup òe. Bñi deagán camnt eacair agur, ap feadò an am, do tìu an capraéparde faoi deara beirt feap a' déanam oppa anoir ó ceadraò Óráin, do bñi an-éorair le beirt contàblair 'ran dorcasair, do réir a riubal agur a'ndead. "Aipe òuit," ap reirean le Mac Uis Flóinn. O'fèadò an sávurde cap éir, ap a'fpeiceair do, "plán leat," ap reirean, "tá fùil agam go scàrran le céile apair muro am eicin naic mbeòd mè com chuidobhaòd ip 'támé faoi látair," agur snead leir riab an bñtar. Beirt feap tuaite do bñi ag dul irtead cùm an baile mòir do cùp rògan an oróce rim ann agur do fàbail an capraéparde ó na beirt rògan aige.

Nuair do fòrchean an sávurde Loéam na Lám, i n-aice le Mónin na gCireac, cuairt

ré ap cùl an clairde nò go bñaca ré 'n beirt do cùp rcanntair ap ag dul tarair agur sup tìus ré faoi deara naic riab aon anaéam ionta a'c, marf rim fém, o'fan ré marf bñi ré go ceann tamall a' fairs ap Óráin i n-áit an cinn do bñodair cap éir a' baint dà óuban agur ba gáppi nò go dtámig feap an dealad a' teact ap Saillimé i na cùpp, cap éir a' chuo earrach a' dìol, agur nios fág ré pioginn aige. Ni' òeáma ré nios mó 'n oróce rim a' irtearc leir bñtar Loé-an-tSáile agur éodalair ré 'n oróce rim i nSaillimé ap a'cháin nò rós.

Mairdin lae-'n-na-báireac, agur é i n-éadan a' bñicearta, támig bean comairpan irtearc i na teac lóirtin agur toruis ri as inreach do bñean an tigéir ap com'gair agur cuairt ré de na contàblair bñet ap an ngávurde apair ap Mónin na gCireac agur marf mbéadò sup iompus ré fòr bñtar Loéan-na-Seabac agur sup éalairdair a long go mbéadò ré gábhá aca. Támig fonn gáine ap Mac Uis Flóinn nuair do éuala ré 'n comrào, marf ná'n éigis a leitir do nuro com ap bit a'c, m'a' t'éigis, naic i na dhairidh-ran do bñi 'n fiaidh ap éuma ap bit agur, ap reirean ag veanam rppaird ven camnt, ir rean-camnt i ..

"Iompus do cùl le Mónin na nGaireac. Agur marf bñága tìu bár geoba tìu bñeac."

Ir deas dà fòr do bñi ag na mná reo so riab an feap a' robálaò ap camnt ap i láthraeac agur rppoint an traoisair aige as érteteac Leo.

Do chait Mac Uis Flóinn an fògair agur an gheimhead rim le 'na cèit agur bñi gac uile duine, doct agur ràbùir, ap creataò le fàitceòr poinne. Ni' tèrdead ré irtead so Saillimé ac copair uair, anoir 'r apair, agur bñi re riadòt go bñágaò ré bñail agur lóirtin i tigéir a'pice faoi'n tuair agur, m'a' t'fágaò fém, go mba fùntac uair ioc ap a'ron. Do bñi a'cail i bñad 'r a'ngair farsaòd am reo agur bñi na contàblair le buile marf Súill ap gan a'beit i nton bñet ap agur lán de náire marf bñi gac uile duine a' magaò fùca. Faoi òeipe b'èigin earrap-báppi contàblair a' tabairt irtearc ón tuaic so Saillimé i gerrut 'r go riab na bñitri tuibh leo gac oróce ruar go dtí meádon oróce. 'Sa òeipe ni riab farsaòd le farsaòd aige ap fùl 'na ap macheair agur b'èigin dò bñail leir go dtí ceadraò eicin eile agur nios éuala m'eputair go riab aitnèala ap aon duine i na dhairidh.

Cúpla mi cap éir do ceannadar na Saillimé o'fágaò, do toruis sávurdeact dà déanam ap an trùige mòir atá eorip Ul' òcta Cliat agur Óráin Riabac agur ip eorip Fionnghlar agur Óráin Riabac o'ibhigeadò an sávurde. Ir bñtar mór é reo atá a' nùt o' Connair na Miòdhe go Ul' òcta Cliat, tìu tòir an-tràidh, agur ip mòr an lán tráctála do bñor ap le h-eallaò, apbair, fèap tòir agur go leòr earrach eile dà' tabairt go margead Óráin, an fòr ip bñi ré annair, agur éinn ré ap a'cùl a' tabairt dòibh an oróce reo. Amair leir cap éir an scolba agur, a' tabairt agair ap Saillimé, riab leir an bñtar. Carad capraéparde leir ag Cloé-an-Mhile agur o'fòruis ré dòibh cup òe. Bñi deagán camnt eacair agur, ap feadò an am, do tìu an capraéparde faoi deara beirt feap a' déanam oppa anoir ó ceadraò Óráin, do bñi an-éorair le beirt contàblair 'ran dorcasair, do réir a riubal agur a'ndead. "Ni' hionann a' bñil cùm a' baile mòir ip é fágaò" agur ni i gcomhrde ip fèitoiù le feap fileadar a'baile ó aonaic nò o' margead le polur lae. Tá nímpair fada den bñtar reo gan teac 'ná' àmair oppa i gerrut 'r go riab atá an-fàbharac le le hagaird gávurdeacta nò beart ap bit eile éagsòraò nò m'olairmeac. Ni' riab oróce ap bit naic ghealaird an sávurde beirt nò tìuair agur, go minic, ceatagar nò cùigeair i mbail eicin ap feadò an bñtar reo, eorip Fionnghlar agur Óráin Riabac, agur do bñi 'n taobh tòir rim go leòr ap creataò ma gheoicne le fàitceòr poinne. Ni' na contàblair go riophairde ap a'cùl, do riubal oróce 'r lae, a'c nios b'fèitoiù leò ròganad leir agur do bñi 'n pobal aniar oppa marf Súill ap gan a'beit i nton é ceannair.

Aon oróce amán, eorip Fionnghlar agur an bñar, o'airis an sávurde feap de muinntir Comáin, ap Baile Uis Súill ap an scolba ó tuat de Connair Ul' òcta Cliat, ap a' dealad a'baile cap éir dà' cairp fèap tòir do bñol, agur gan de taca aige a' malraic de mairt leir tuaipim 'r dà' bñialdam deas

Saipriðeac na mioltóis.

Tus a' fatac leir é abaire bí mactair na bratac beo. "Seo feap ar roghnam adepí a' fatac le na mactair. "Tá ré i nuon céad a mabru u'don buille."

"Ní éperiom é," adepí a mactair, "feap com beag ve céagsa agur te coit leir go mbead ré i nuon gom com cumarac a déanam. Buaidh fior agus cé'n gníom atá ann ní ce an gníom atá ré i nuon a déanam. Bí turp agur to baint deapbháca i nuon daibh lán o'uirge a tabairt ón tobar atá tonna meaitéan folamh ra daibh. Tabair turp leat eipean amáipeac agur fíeac a bpuil ré i nuon lán na daibhce o'uirge a' tabairt ón tobar."

Lápi-na-máipeac o'inní an fatac don tálliúp céart a bí le déanam. "Tá daibh ampreo agur tabairt leat éun a tabairt i go dtugamhro a lán uirge ón tobar. Ni raih an tálliúp i nuon a' daibh a comhúise de'n uplár, ní hé amáin a lán uirge a tabairt ón tobar. Aé mar a raih a tálliúp láitíp bí ré glic.

"Ni hamharó a bhoi an rgeal ra mbaile agam-ra éor a' bict ac mo máigírtí a tusaod an roicéad folamh éun a' tobar agur mire óa tabairt lán liom."

"Tá go maic," adepí a' fatac, a bpeicí ar a' daibh agur óa hárto leir ar a comhghualann. Céibí áit a bhuail a tálliúp rean-láise tus ré leir i lén haist a ócarde fém. Bí an fatac a' lisona i na daibhce agur an fad ir bí ré óa lisona bí an tálliúp a' Seapraír dhaen timcheall a' tobar le n-a láisce.

"Cead nac bpuil tú a' tabairt na doibh céid reo leat," adepí a' fatac, "nó céart tú a déanam marim."

"Tá mé a dul a tabairt a tobar éun a' tige uilg," adepí a tálliúp, "nac feap ón é a' bheit teacht a' iarráidh uirge cuile lá nac mb' ériofí gur ionda lá nac mbeitead a' baile agur eardar uirge ar to mactair agur san i nuon a tigeaet na comhne éun a' tobar."

"Deannaíte tilir DÉ óuit," adepí a' fatac, "ní déanfamhro é. Sin tobar na rinnreap agur agur a' bpuil ann aifneoidis óa nuon mire é rin ní beadh déoirí ar bict níor mó againn."

"Tá go maic," adepí a' tálliúp, "tabair fém abaire to daibh uirge marim. D'áitíng an fatac leir a' daibh uirge san ríomh, agur éuaró ré fém agur a' tálliúp abaire.

"Sead," adepí a mactair, "cé mar o'ibhuis ré.

"Ó," adepí a fatac, "óa leiginn óu nac é an éuma a raih ré a' dul a tabairt a' tobar éun a' tige agur nuair nári leig mé óu ríapto aubairt ré liom fém a' daibh a tabairt liom."

"Ní éperiom go bpuil maic ar bict leir," adepí a mactair, "ac teipis tú fém agur é fém a' caiteamh an uirgo mór a bicttead fém agur to deapbháca a caiteamh go bfeice tú cé agair ir feapí.

Lápi-na-máipeac tus an fatac leir a tálliúp a' caiteamh an uirgo. Sé an fatac a éacit otorac a' t-ofo agur éuir ré reacit n-ionmhe agur reacit n-acra i. Cuir a tálliúp a mheáin ma a béal agur éuir ré tui fead ar.

"Cé'n fáid tú bheit a' fead gair marim," adepí a' fatac, "nó tuige nac bpuil tú a' caiteamh an uirgo."

"Bí deapbhácaír óom," adepí a tálliúp a' déanam tige nuair a dhéag mé an baile agur óa mbead a t-ofo rin aige teaptócaí ri go han-géar."

"Ó céart atá dul opt a déanam," adepí a' fatac, "opt mór na rinnreap agur a bpuil ann ní bpuise tú cead i rin a caiteamh go héirinn."

"Tá go maic," adepí a tálliúp, "ní héarfa mé éor a' bict marim iurphí." "Éuaró an fatac agur a' tálliúp abaire.

"Cé agair ir feapí," a' caiteamh an

"óirpo," adepí mactair an fatac.

"Ó deannaíte DÉ óuit," adepí a fatac, "dá leiginn óu ré an éuma a raih ré a' uilg óa caiteamh go uilg deapbhácaír óu a bít a báile a déanam tige."

"Ní éperiom, agur níl mé óa éuirgeint," adepí an mactair, "go bpuil maic ar bict leir. Anois amáipeac mabruis reacit ginn te éadomh agur éuir a' bpuil iad agur fatac óa ré. Nuair a béal na fatac agur an fad bpuile teipis tú fém agur é fém a' ite go bfeice tú cé agair ir mo atá i nuon ite."

Bí go maic. Lápi na mactair mabruis an fatac na caoimh agur ófearnaí ré iad. Do réirí marí bí ré óa bfeannadó bí an taillín a' tóigíl ruar na s'chacinn, agur óa s'chacinn, agur óa bhuasail nó go ndeafradó ré mala ríos. Cuir a fatac riord an fad bpuil agur nuair a bí ré bpuilte éuirí ré riord a tor céadna fatac. Nuair a bí na fatac agur an fad bpuilte, éuaró an taillín agur an fatac ag ite. An mala a bí déanta a' a taillín éeangair ré fá na muneál é. Suíodh ré riord a' ite in éimísh leir a bfeatac agur bí ré a éuir a fatac noiread riord ra mala den fad agur do na fatac agur bí ré ite, aé ní raih fior a' a bfeatac é. Ir seapí gur óubairt a taillín go raih ré rác. Níl baoisgal oimprá a bict rác aé tá mo óa óróimh ite agam. Nuair a ceapfaír go mbead iomairca ite agam adepí a taillín óubairt i nuon mo bútógsaí orgaist agur a mbead ite agam a rgaoleadh artú. San am ceadra níos minne an taillín aé a mala a bí lán bfeoil agur ófatac a seapraír le rían agur agur an méad a bí ann a rgaoleadh amach ar fad an uplár. Ar ron DÉ agur déan liompa é rin a deipí a fatac marí tá mé ar tí pléarlaí le bpuilte agam. Ní déanfar adepí a taillín. Déan fém leat fém é má tsoigíseann tú é. Níos minne an fatac aé rípocad do rían ghearr a tabairt ar fém ó foctar anior go uilg na bogs a rgaoleadh amach ar fad an uplár. Sin ré riord marí ar a bpointe. Deipis agus mactair ruar le buille cumháis agur óionrúis ré an taillín. A gádairi gátabeara adepí ré tá mo éam mac marí agair agur ní le neart a minne tú é aé le deapbhácait agur le glicíar aé focta mire opt é óa fad go uilg é. Dáim ré na doipri aifneim agur bí ré i ngeibeann óa fad go uilg é. Sna rían rísealta tá ré náitíte go uileas a' corála céadraí aír na fatac bhuail an calleac reo.

Nuair a fuaíp a taillín na corála i fuairí ré doipri iarráinn agur éuir ré ra teme é agur nuair a bí ré te deapbhácait ré ipteac i mbead púil na caillíse e. Nuair a fatac deipis ré de ghlán leim agur ré an taillín ionrúis aé nuair a bí ré óulta ní raih fior aice cé bhuigeadh ré aé a' mteacat óa tsoigíseac agur a taillín a gábal a bhuillte uifí aifneim ní go bhuail ré ríse leir a doipar orgaist aé níos minis ré ní go bhuail ré deipí ar mala aifneio a bí a' a gcaillíse aifne uifí. Ar go bfeatac aifneim leir go dtámh ré abaire go uilg an feapí a raih ré fáidte níos minne. Tus ré do ná tui aifneio tui ré óa cé an éadair an nídeacair an raoisal do ó tui ré go dtámh ré agur a liacéadán conftabairt a nídeacair ré éis. Agur tui ré óa gur iad na fatac a bí a leasán a tui agur cé an éadair aifne leir iad a éuir éun bair. Bí mear an doimhne aifneim aifne aír a taillín aír aéct feadair agur éuirteis ré óa. Tui ré an taillín aifneim doce an éadair aifne leir feapí marbú an éadair daon buille a bheit aír a éadair aifne. D'fág a' taillín plán agur deannaíte aifne agur éuaró ré abaire agur foirtún maic déanta aifne de bárr na gcuileogair.

peadar ó direáin.

tomás ó catáin,

Lón-Ceannairí,

SRÁID na siopair,

i nGallum.

Biaid, Tae, Í Fionn ar feabhar.

EADAC SAEDEALAC ar feabhar le
FAJSÁIL O
PROINSIAS MAC DOMHNAIGH A COM,
: : :
A ÉUPI OLÚCAR I GCOMHARDE LE DÉANTAS
NA HÉIREANN A ÉUPI 'UN CINN. . . . .

PRIONRIAS MAC CONNCHA
I A COMLUÍCT.

DIOLTÓIPÍ I REACADÓIR
Tae, Fionta I Ueata.
i nGallum.

NÍ TIG LE DÓMHNÉ A RAIH NUAC BPUIL EAPPAD
— VÚTECARAÍC GO LEOR AMPREO.—

TÁ CULTAÍ I CÓTAÍ MÓRA NUAC
BPUIL RAIH I NA GLEANN AS

ANTOINE Ó RIAIN,
SRÁID NA SIOPAIR,
: : :
i nGallum.

"PÁINNE AN LÁE."

PÁIPÉAP OIFIGEAMAIL CONNPHAD NA SAEDEALGE.
MÁ'R SAEDEAL TÚ, CEANNUÍS AGUR LEIS SÁC
REACTHAÍN É.

SÍONTÚS: (le n-íoc riomh ré)
BLAÍM ..... 10/10.
LEAT-BLAÍM ..... 5/5.
RÁITE ..... 2/9.

LEACANAÍT DO MACAIB LÉIGINN ANN SÁC
REACTHAÍN. TÉAMPÍSÍT RPEIRIPLAÍT DO
CHAOBAÍCA, COLÁRTE, SCOILEANNA.

AN DAIMISTEOIR,
25, CEAPNÓS PARNELL,
AT CLÍAT.

CLOCAR ÓIRDO NAOMÍ URSSULA, I
SLÍSEAC.

OIRDEACAIR I GEDÓIR NA H-OLRGOLE I GEDÓIR
RÍOMHÚ AN TUIP-MEADÓNAÍS, NA MBANNÉ.
CUMANN NA SCEOLTÓIR, I.S.M., TRÁCTAÍ,
SGOLÁIPEACHTA OIRDEACAIR NÁIRIÚNTA, T.C. TÁ
RÍON TIGEACAIR FÁ LEIT AGAMN.

DIAHMUIR Ó DONNABÁIN,

SAC RAISAR TORAD, RÍOT, MILÍNEAN, JO.

SRÁID SEATA LIAM.

i nGallum.

AN STOC I AN ČEARNÓS

*****
ORDÚ *****
*****

Don

MÓAMISTEOIR,
COLÁRTE NA H-OLRCOLE,
NA SALLIMHE.

A CÁPA,

Cuir éugam ..... círeanna
TEN STOC I AN ČEARNÓS SAC MÍ GO
CEANN.

AIMM .....

SEOLAÚ .....

AN TMAIT LEAT £5,000,000 A COINNEAL IN EIRINN?

Ógairt Saeoil na hÉireann an capa mór i n-áirgead Sádach 100m do Seán Óuirde i ngeall ar áirgead Urrudair, ar Lórcáid, ar Tionóifte agus ar Saoisal Daoine, agus cailliuint ceart o' Eirinn i meadó £80 ar Sádach £100 de réamh.

AN SAEDEAL-COMLUCT TAISDE UM
URRADAS NAISIUNTA, TEORANTA
(The Irish National Assurance Coy., Limited)

ARDOIFIG—30 FAITHCHE AN
CHOLAISTE, ATH CLIATH

CURRÍS LE DÉANTÚR NA
HÉIREANN.

TOMÁS PÁMAR & A COM.
MULTEOIRS PLUÍR,
1 nGALLUM.

b. V. O HÉIMÍS,
LÓN-CÉANNARDE,
SAILLUM.

Sádach rúto ar feabhar.

S. T. O COISDEALBHA,
AN CEARNOG,
SAILLUM.

An feoir ir fearr le fágair aige.

p. O CAOMHÁNAIS, ph. c.
m.p.s.i.
SRÁID ÁRTO,
NA SAILLUME.

TEAC ÓRTA UI TMAITSAMHNA
SRÁID FOSTER,
1 nGALLUM.

Aonádaíct san locht.

TOMÁS BREATHNAÍC,
LÓN-CÉANNARDE.
AN CEARNOG, 1 nGALLUM.

Ó CUIMÍN & Ó BREANNAIS,
SRÁID NA SIOPAI,
1 nGALLUM.

AN TEAC IR FEARR LE HÁSÁID SÁDACH RÓNT

AN TEAC IR FEARR LE HÁSÁID SÁDACH RÓNT
THORGÁIN & DÉANTÚIR IARRAINN.

Dáonna, ríolta, páipeáin balla, &c.

Bu seart d'a sád Saeoilgeoiri i mbairte
áta Cliat san aon aigéan do céannaí.

áé

Eran

ui

Cinneide

AN T-ARÁN IS FEARR D'A NDEANTAR.

124 SO RTÉ 131 SRÁID PARNELL

AGUS

BÁCÁS NAOMÍ PADRAIS,
BAILE ÁTA CLÍAT.

SUÍÁN—3141.

CUMANN URNUDAIS CÁTRAC
BAILE ÁTA CLÍAT.

4 SRÁID UACHTARAC US CONAILL.
1 MBÁILE ÁTA CLÍAT.

COMH DANGEAN LE CAIREAL NA RIOS,
COMH SAEDEALAÉ LE TEAMHAIR NA DTMAT
COMH TEANN LE AON PLÉIBH INP AN GHEAS
CUMANN URNUDAIR CÁTRAC ÁT CLÍAT.
CONNIGHÍR I NÉIJUNN AN T-ÁIRGEAD,
BIOÍD AG SEÁN ÓUIRDE MARP A BÉAR,
AGUS BEIRÓ AN T-ÁDÓ ORAINN FEARTA,
ÁD CIALL A BEIRÍ AGAMH ARAON.

NÁ DÉAN FAILLÍSHÉ SA SCÚIS.

CUMANN URNUDAIS.

MHUINTIR NA HÉIREANN

TÁ AN TEACHT-ÍRTEADÉ ANOIR OF CIOLLN £25,000
TÁ TEACHT-ÍRTEADÉ CHAPÍ BÁRR SCA D'UHPUDAIR FAOGAIL
AGUS D'UHPUDAIR-REALADAÉ.

TÁ FIRIONAID UATA.

ÁRTO OIFÍS:

16 CEARNOG PARNELL,
ÁT CLÍAT.

AN HALLA LEISÍS.

SRÁID SEACA LIAM & SRÁID DOMHIC,
NA SAILLUME.

SÁDACH LEISÍR AR FEABHAR & AR SHLOIME.

SEÁN O FAOLÁIN, L.P.S.I., POITICIRÉ

EADAC AR FEABHAR.

MÁS MIAN LEAT CARRAIDE
FOANTA FÁSÁIN AR A LUAC
TÉIRÍS SO TEAC : : :

MÁIRTÍN US BHRAONADÍM,

SRÁID NA SIOPAI,

1 nGALLUM.

AR FÁSÁIL ANOIS

AN DARA CUR AMAC (AIT-RÉHÍDÉA).

FÓCLÓIR SAEÓILGE LE
FUAIM SÁD FOCAIL

A CÚIN I SCÉILL DON LEISCEOIR

SÉAMUR Ó DUILINNE AGUS

PÁDRAIC Ó DÁLAIS

A CÚIN LE CÉITE

220 LEATHANÁIS. LUAC 2/6 GLAN
BPORTA 2/9.

TÁ TUASAIM IR 10,000 FOCAIL ANN, NA FOCAIL
ATÁ I N-ÁIRÍADH DE GHNÁT. BEIRÓ AN LEABHAR REO-
I N-A CÚL TOPAIC DON MAC LÉIGINN, DON-
TEARTALAIRÉ & DON DUINE GNÍOF TRÁCTAÍ M-
ÁIT AR BÍT A ÓFHLAIS SAEÓILGE AR LABAIRT ANN
SÉAMUR ADHEIR “THE HIGH NEWS,” SO NUDEARNA.
SÉAMUR Ó DUILINNE & PÁDRAIC Ó DÁLAIS
BUT LE CÚIR NA SAEÓILGE A CÚIR AR AGADÓ-
NAIC NUDEARNAIDH O RÉIMÍODH AN TADCAR EOGAÍN
O GRÁINNA A CÚIR LEABHAR.

COMLUCT OIRDEACÁIR NA
HÉIREANN TEORANTA.

89 SRÁID TALDÓIR, ÁT CLÍAT AGUS LUAC
BÍOLTA LEABHAR FÍRE CÉITE.

SÉAMUS Ó DÉACÁIN

CEANNURDE SUAIL & LOMÉUPRÓIR.

SRÁID MEAVONAC NA SAILLUME.

TEAR-MHÉAS, TAORÉAN-OIBREACÁ, XUR
FORGNÉAM TÍSCÉ.

ROIBÉARD MAC DOMHNAIL,

SRÁID DOMHIC, SAILLUM.

MUNNU CÉIM-RÉILT:

“PLUMBUÍR,” SAILLUM

Ó HÉIREAMHÓIN.

CAPPANNAI & SUAIARTEÁIN & SLEÁR ROCRAIRÉ.

SRÁID EYRE NA SAILLUME.

CEANNUIS ÉADAÉ AR TEARTUÍSEAR UATE-
AS TÍS . . .

Tomáir ui Cáitail,

1 nGALLUM.

DÍT A ÓFHLAISE TÚ LUAC DO CÚIR ÁIRGÍD.